PUBLISHED AND DISTRIBUTED UNDER PERMIT (No. 556) AUTHORIZED BY THE ACT OF OCTOBER 6, 1917, ON FILE AT THE POST OFFICE OF NEW YORK, N. Y. By Order of the President, A. B. Burleson, P. M. Gen.

Največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

Velja za vse leto..... $5.00
Za pol leta..... 3.00
Za New York celo leto.... 6.00
Za inozemstvo celo leto ... 7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The Largest Slovenian Daily in the United States.

Issued every day except Sundays and legal Holidays.

75,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT. Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 121. — ŠTEV. 121. NEW YORK, SATURDAY, MAY 22, 1920. — SOBOTA, 22. MAJA, 1920. VOLUME XXVIII. — LETNIK XXVIII.

NEVARNOST REAKCIJONARNE ZMAGE PRI SEDANJIH VOLITVAH V NEMČIJI

NEMŠKI VODITELJI PRIZNAVAJO, DA JE POVSEM UTEMELJENA BOJAZEN, DA BODO PRI VOLITVAH ZMAGALI REAKCIJONARCI. — DELAVCI NE BODO TRPELI NAPADA NA REPUBLIKANSKO USTAVO.

Berlin, Nemčija, 21 maja. — Vspričo bližajočih se volitev postaja volilna kampanja vedno bolj mrzlična ter jo moremo primerjati le volitvam za prvo narodno skupščino, ki so se vršile pred petnajstimi meseci. Majhne večine, katere so pridobile reakcijornarne stranke pri volitvah v Meklenburgu, Strelicu, Gdansku in Brunšviku, so zelo povečale upanje nemške narodne ljudske stranke (Deutsche Nationale Volkspartei) in Nemške ljudske stranke (Deutsche Volkspartei), da bodo prišle na isti način zmagoslavno tudi iz volitev za državni zbor. Povsem naravno je, da ne pričakujejo velikega reakcijonarnega preobrata, vendar pa so pristaši teh strank prepričani, da bodo lahko izvolili zadostno veliko število državnozborskih poslancev, da bodo slednji pomagali omahujočim klerikalcem in demokratom pri ustanovljenju vlade brez socijalistov ali drugih klerikalnih strank.

Precej splošno se priznava, da bodo reakcijonarne stranke pridobile veliko število glasov, kajti velike mase, ki so tvorile preje takozvani srednji razred, dolžijo sedanjo vlado in prav posebno še socijalistične ministre, da so slednji povzročili vso bedo, ki je prišla nad Nemčijo izza velikega umikanja v jeseni leta 1918. Najbolj naodri in najbolj trezni med reakcijonarnimi voditelji pa prosijo Boga, da bi ne bila njih zmaga prevelika, v katerem slučaju bi padla vsa odgovornost za novo vlado na obe navedeni reakcijonarni stranki, kajti v takem slučaju bi se socijalistične stranke, — čeprav nočejo tega priznati njih voditelji, — združile brez dvoma z radikalci v nadaljni revoluciji proti junkerstvu in zatiranju.

Mase delavcev v industrijalnih okrajih kot Vestfalska in Saška in njih organi, ne delajo nikake skrivnosti iz dejstva, da ne bodo trpeli pod nobenimi okoliščinami napada na republikansko ustavo. Deutsche Tegeszeitung in drugi reakcijonarni organi priobčajo vsaki dan take pretnje iz delavskega časopisja in posledica tega je bila, da povdarja sedaj Nemška ljudska stranka v vseh svojih številnih volilnih pamfletih da se ne namerava vprizoriti nikake izpremembe v ustavi in da mora ostati v ozadju vprašanje monarhije ali republike tudi v slučaju, da bi dobila Nemška ljudska stranka v družbi svojih prijateljev večino.

Nemška ljudska stranka pa ne govori za Nemško narodno ljudsko stranko, a celo v tej zadnji stranki se je pričelo daniti v glavah najbolj premetenih, če ne že najbolj uplivnih voditeljev, da bi se reakcijonarna zmaga lahko izpremenila ne le v reakcijonarni poraz, temveč tudi lahko tudi v nemško kaatstrofo nepojmljivih posledic. Ti trezni voditelji pa bodo komaj kos številnim prijateljem Kappa.

Senator dr. Karol Peterson, načelnik stranke demokratov, se je izrazil proti poročevalcu newyorškega Times na naslednji način:

— Reakcijonarna zmaga, ki bo poginila, če bo sedanja koalicijska vlada poražena. Jaz ne verujem v kak reakcijonarni preobrat, vendar pa obstaja nevarnost, da bodo demokrati in socijalni demokratje izgubili tla. Klerikalci bodo obdržali kar imajo in z njih pomočjo bo mogoče ohraniti koalicijsko vlado.

— Kako pojasnjujete to, da izgubljajo tla demokrati in večinski socijalisti?

— Mogoče prihaja najmočnejša opozicija proti tema dvema strankama iz povsem nepričakovane strani, — namreč od strani žensk, ki bi morale biti prav posebno hvaležne tema dvema strankama, kajti z njih pomočjo so dobile volilno pravico. Ženske pa se le malo brigajo za pamet ter delajo kot jim narekuje čustvo. One vidijo mizerijo Nemčije ter dolžijo vlado. Nadaljnih stotisoč žensk bo glasovalo za neodvisne socijaliste in komuniste in to le raditega, ker staneta kruh in surovo maslo več kot sta stala pod Viljemom.

— Kot pa sem že preje rekel, bo sedanja koalicija rešena, dokler se je bo držala centralna stranka. Nova kombinacija, ustvarjena vsled volitev, bo mogoče koalicija med nemško ljudsko stranko ter centrumom. Voditelji centruma ter Nemške ljudske stranke vedo, da ne morejo vladati proti masam in če bi skušali zopet ustanoviti monarhijo, bi se uprle najmanj tri četrtine nemškega naroda.

Karol Trimborn, prejšnji državni tajnik ter načelnik Centruma, je izjavil poročevalcu istega lista, da ne veruje, da bi prišla pri volitvah na dan reakcijonarna večina.

— Obe rekacijonarni stranki ne bosta v stanu ustvariti vlado brez pomoči centruma, to je nemških klerikalcev, — je rekel, — in mi centristi smo trdno prepričani, da ni danes mogoča nobena vlada brez delavskih strank. Centristi bi ne vstopili v nikako koalicijo, ki bi izključevala socijalne demokrate. Izločiti socijalne demokrate iz vlade bi pomenilo izpostaviti Nemčijo večjim nesrečam kot jih je kedaj doživela.

Pruski ministrski predsednik, Otto Braun, eden prvih socijalističnih voditeljev, ki je zelo nemiren glede izidavolitev, čeprav še vedno upa, da bo ostala sedanja koalicijska vlada, je rekel:

— Ne vrjamem, da bi porabile delavske stranke nasilje proti eventualni reakcijonarni vladi, vendar pa sem prepričan, da bi bil učinek na ekonomske razmere v Nemčiji naravnost katastrofalen, če bi dovedle volitve do reakcijonarne večine. Vse delavske stranke bi se združile v najostrejšem boju proti onim, ki se bodo izkazali kot sovražniki republike in naj sedaj govore kar hočejo. Kljub temu pa upam, da bo sedanja koalicija zmagala, kajti vsaka izprememba bi pomenila ruin za Nemčijo.

Pruski finančni minister Luedemann, eden izmed socijalističnih voditeljev, je mnenja, da ni ne mogoče, da bi reakcijonarne stranke sklenile zveze z neodvisnimi socijalisti, ki bodo največ pridobili pri volitvah ter ustvarile kombinacijsko vlado. Ker pa se ogenj in voda ne moreta pomešati, bi se ta kombinacija kmalu razbila, potem ko bi napravila neizmerno škodo. Nove volitve pa bi nato najbrž zopet ustanovile sedanjo koalicijo.

Friderik Geier in Emil Eschsort, voditelja neodvisnih socijalistov, ne verujeta v možnost, da bi kedaj postala tovariša in zaveznika Weterna in Hetdebrandta. Oba sta prperičana, da bodo dobili neodvisni socijalisti pri volitvah veliko število glasov, večje kot se splošno pričakuje ter mogoče domneva v krogih drugih strank, a sta tudi izjavila, da se bosta v slučaju reakcijonarne nevarnosti takoj združila z ostalimi socijalisti, ki so sedaj njih nasprotniki.

— Ohranjenje republike je naj bolj nujna naloga, katero imamo sedaj in katero bomo imeli tudi v bodočnosti, — je izjavil Geyer, ko ga je vprašal poročevalec, če gre nasprotje med posameznimi skupinami socijalistov tako daleč, da bi se ta ali druga skupina združila z reakcionarci v namenu, da porazi drugo.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

Ko so Turki uničili ameriško zavetišče v Adana, Armenija, je Amerikanec William Gilbert, katerega nam kaže slika, rizkiral svoje življenje ter rešil dva tisoč armenskih otrok.

PROHIBICIJA NA ŠKOTSKEM?

Prohibicijonisti si na vse načine prizadevajo, da bi uveljavili pri novih volitvah prohibicijo.

Glasgow, Škotska, 21. maja. — Local Option postava, ki je bila sprejeta leta 1913 po trideset let trajajoči agitaciji bo postala pravomočna dne 1. junija tekočega leta. V zvezi z uveljavljenjem te postave nameravajo prohibicijonisti vpprizoriti volilno kampanjo, katero bo mogoče glede obsežnosti, stroškov in uporabe vseh mogočih sredstev primerjati le s konečno proti-alkoholno križarsko vojno v Združenih državah.

Pri volitvah, ki se bodo vršile v vsakem mestu in okraju Škatske, se bodo morali ljudje odločiti glede ene izmed treh alternativ: — splošno prohibicija, skrčenje popivanja za eno četrtino ali nadalnje obstajanje sedaj obstoječih predpisov, tikajočih se točenja opojnih pijač. Celo nasprotniki prohibicije izjavljajo, da bo postal suh dobršen del Škotske.

Local option se bo izvajalo na sorazmerno majhnih ozemljih, kajti cela Škotska je razdeljena na 1300 okrajev, ki bodo glasovali vsak zase.

Volitve se bodo vršile novembra ali decembra meseca in na volilni dan bodo morale biti vse gostilne zaprte tekom volilnih ur.

DEBS V SVILI.

Newyorške šivalne unije so sklenile poslati Debcu, predsedniškemu kandidatu socijalistične stranke, ki je zaprt v Atlanti, več parov svilenega spodnjega perila, nogavic in drugih potrebščin.

Leather Workers Union mu je podarila štirindvajset zvezkov Sheakspearjevih del, vezanih v saten.

IZJAVA BANDITA FRANCISCA VILLE

Znani ustaški voditelj, Francisco Villa, je izjavil, da bo zahteval od revolucijonarjev jamstva.

V taborišču generala Ville, Boquilas, Chihuahua, 21. maja. — Francisco Villa, katerega se je pogosto imenovalo revolucijonarja, bandita in domoljuba, je še vedno faktor v mehiških zadevah ter prav tako pripravljen pričeti z bojem proti novim revolucijonarnim silam kot je bil v času, ko se je boril proti Carranzi in njegovim pristašem. Tako je izjavil poročevalcu Ass. Press.

Villa, ki se je spretno umikal pred ameriško armado, kateri je poveljeval general Pershing potem ko je Villa s svojimi ljudmi vprizoril pogon na mesto Columbus, v N. M., je izjavil, da mora novi mehiški predsednik odgovarjati njegovim idealom glede vlade, predno bo opustil svoj posel banditskega glavarja.

Villa se ne bo zadovoljil z enostavnimi jamstvi svoje osebne varnosti od strani najnovejše revolucije v Mehiki, — je izjavil napram poročevalcu. Zahteval bo jamstva glede načina, kako bodo upravljali državo in predno se bo vrnil v privatno življenje, hoče videti ta jamstva izpolnjena.

Mehikanci vseh razredov, vključno Villa in njegove ljudi, soglašajo v tem, da ni v Mehiki mogoč mir in povratek k rednim razmeram, dokler ne bo on zadovoljen z vladno silo v Mehiki.

Villa je poslal od tukaj odposlance v Chihuahua City, katerim načeljuje Alfonzo Gomez. Posvetovali se bodo z generalom Callesom, vojnim ministrom revolucijonarjev. Calles se hoče baje osebno posvetovati tukaj z Villo.

Villa je izjavil, da mora nova vlada, če ga hoče zadovoljiti, vključevati politike, ki niso imeli nikakega stika z vlado Carranze. Rekel je ,da bo v slučaju, da ga bo zadovoljila vlada, ki bo ustanovljena, izročil slednji zlata in srebra v vrednosti več milijonov dolarjev. V drugačnem slučaju pa bo uporabil denar za svojo lastno kampanjo.

— Sedanja revolucija se je završila iz istih vzrokov, radi katerih sem šel v boj proti Carranzi pred štirimi leti, — je rekel. — Isti vzroki so obstajali takrat in opozarjal sem na neodkritosrčnost in spletkarstvo Carranze. — Najbolj me zanima, kakšno bo stališče Združenih držav. Predsednik Združenih držav je odobril Carranzo in to proti obljubam, katere so dali amer. agenti. Sedaj pa je Carranza odšel.

— Proti Amerikancem, posamič ali skupno, ne čutim nikakega slabega razpoloženja, pač pa proti vašim politikom. V prvih dneh revolucije sem pokazal svoje prijateljstvo. Zbral sem skupaj nekaj Amerikancev, preskrbel vlak za nje ter pazil, da so prišli varno iz dežele. Ko pa sem bil prisiljen poslati svojo lastno ženo radi njene varnosti v Združene države so ji vzeli prstane z rok in uhane iz ušes brez vsakega obzira.

Villa ne ljubi generala Obregona, ki je kandidat za predsedniško mesto in ki je postal glavna oseba v Mehiki vsled zadnje revolucije. Ožigosal je nastop Obregona na konvenciji v Aguas Calientes, ki je dovedel do izvolitve Carranze kot mehiškega predsednika vsled razdora med revolucijonarji.

CENE ŽIVIL NE BODO TAKO KMALU PADLE.

VLADNI IZVEDENEC IZAVLJA, DA BODO VISOKE CENE ŽIVIL OBSTAJALE KOT SO, ŠE CELO LETO. — NOBENE ODPOMOČI NI PRIČAKOVATI, DOKLER SE NE POVEČA PRODUKCIJA. — DELAVCI NIKAKOR NE POSTOPAJO. — KJER SE DELAVEC PAMETNO UPORABLJA, PRODUCIRAJO KOT JE TREBA. — CENTRALNA KONTROLA.

Washington, D. C., 20. maja. — Ekonomske postave, ki veljajo več kot pa vse govorjenje, so prisilile visoke cene k padanju — je rekel C. Meeker, komisar za delavsko statistiko. — Meeker je v družbi svojih pomočnikov sestavil statistiko glede življenskih stroškov, katero smatrajo za najbolj zanesljivo, kar se jih je dosedaj objavilo.

V svojem komentarju glede nenadnega padanja cen, o katerem so poročali z vseh delov dežele, je obrnil Meeker pozornost na dejstvo, da se padanje cen omejuje večinoma na suho robo in na obleko, ki predstavlja le približno petnajst odstotkov povprečnih izdatkov vsakega konsumenta.

— Višek visokih cen ni bil še dosežen — je izjavil — in padanja v cenah živil ne bo opaziti prej, kot po preteku enega leta od letošnje jeseni naprej. Cene živil zadenejo konsumenta najbolj. Zavzemajo namreč 25—38 odstotkov zaslužka povprečnega odjemalca. Cen živil pa ni mogoče skrčiti, dokler se ne poveča produkcija na farmah, kar se bo zgodilo v tej jeseni.

Umetna sredstva ne morejo trajno uplivati na visoke življenske stroške — je izjavil ta izvedenec na temelju svojih gospodarskih študij. Vrednost denarja mora biti najprej zopet vstavljena, predno bodo cene za stalno padle. Štatistika Meekerja kaže, da ni v ameriških industrijah zmanjšane produkcije.

— Zmanjšana produkcija je le v gotovih panogah industrije — je rekel. — Časopisi so preveč povdarjali dejstvo, da delo ne producira toliko pot ponavadi. To je povsem napačno.

Številke nam kažejo, da delavstvo ne postopa na svojem delu. Kjer uporabljajo delo uspešno in na inteligenten način, proizvaja slednje svojo polno mero. Drugi izdelovalci pa lahko povečajo svoj izdelek, če se bodo naučili pravilno razpolagati z delom.

Meeker je nadalje mnenja, da bi morala vlada neposredno po vojni še nadalje obdržati kontroloo nad živili in drugimi življenjskimi potrebščinami.

— Po mojem mnenju je bil položaj zelo otežkočen vsled odprave javne kontrole na cenami živil, kuriva in vsled dejstva, da so bile železnice vrnjene privatnim lastnikom.

— Mi potrebujemo centralne kontrole in centralne politike, ki nas bo usposobila, da se zopet prilagodimo miru. Prehod industrij iz vojnočasne na mirovnočasno bazo, je še veliko bolj važen kot pa je izpremehmba od miru v vojno.

Meeker je tudi strogo obsodil razpoloženje, ki ga je opaziti po deželi in kojega glavna vsebina je, da hočejo dobiti ljdje nekaj za nič. Rekel je, da je to tudi glavni vzrok profitirstva. Napadel je kontroliranje vlade od strani kongresa, o katerem je izjavil, da je prisilil predsednika, da je izročil kontrolo nad železnicami ter gospodarskim položajem.

— Cene so poskočile tako visoko, da ljudje ne morejo kupovati stvari, ki jih potrebujejo — je rekel v svojem pojasnilu glede reakcije, vsled katere so pričele cene padati.

— Posledica tega so bile velike zaloge in gospodarska postava sili prodajalce in trgovce, da znižajo cene. To ni nikako človekoljubje in tudi ne ogluševanje temveč enostavna potreba proizvajalcev.

MIROVNA RESOLUCIJA.

Washington, D. C., 21. maja — Republikanska mirovna resolucija je bila danes predložena poslanski zbornici z naročilom, naj jo slednja hitro sprejme, nakar bo poslana predsedniku Wilsonu v podpis. Vnaprej je gotova stvar, da bo predsednik vetiral to resolucijo in da nimajo republikanci dosti glasov na razpolago, da bi uveljavili resolucijo tudi preko veta predsednika.

Predsednik Porter hišnega komiteja za zunanje zadeve, je stavil pri predložitvi resolucije, ki je bila že sprejeta v senatu, predlog, naj sprejme zbornica resolucijo neizpremenjeno, da bo prišla čimpreje v roke predsednika.

Soglasno s pravili zbornice je dovoljena le debata ene ure, razven potom soglasnega sklepa in Porter je izjavil, da ne bo dovolil nikake daljše razprave ali debate o tem predmetu.

ANGLEŠKI ŠPIJONI DOBRO SLUŽIJO.

Dublin, Irska, 21. maja. — Anglija uporablja za špijone na Irskem bivše vojake. Nekateri imajo po dvesto dolarjev na teden.

"SUSQUEHANNA" NE ODPLUJE

Za potovanje v staro domovino so se pojavile zopet nove težkoče. V Franciji je velika stavka, vsled česar francoski parniki, na katerih je navadno potovalo največ naših rojakov, ne vozijo. Kadar bo ta stavka končana in se bo zopet pričel redni potniški promet, bomo naznanili v "Glas Naroda".

Vsled te stavke je za Jugoslovane odprta samo Cosulich proga, katere parniki vozijo v Trst. Pa tudi tu so se pojavile ovire; parnik **"Susquehanna", ki bi bil imel odpluti 12. maja, je zopet preklican, tako da od parnika "Argentina", ki odpluje 5. junija, pa do parnika "President Wilson", ki odpluje 8. julija, nimamo na razpolago nobenga parnika.**

Oni rojaki, katerim smo sporočili, da smo za nje preskrbeli prostore na "Susquehanni", naj tedaj ne pridejo v New York v juniju, kakor jim je bilo naročeno, temveč šele okoli 4. julija, ker smo jih vpisali za parnik "President Wilson".

Vsem onim pa, ki so bili namenjeni v kratkem odpotovati v Jugoslavijo, svetujemo, da ostanejo na svojih mestih in pri svojem delu, dokler ne bomo v našem listu sporočili, da so se razmere kaj izboljšale in je potovanje zopet odprto.

Frank Sakser.

FRANCOSKI PARNIKI ZOPET VOZIJO

Parniki francoske proge prično prihodnji teden zopet z vožnjo v Havre.

Parnik "FRANCE" odpluje 29. maja. Odhod drugih parnikov bomo pozneje naznanili.

Kdor bi želel potovati s "FRANCE", naj se takoj prijavi ter naj bo v našem uradu najkasneje v sredo, 26. maja zjutraj.

Frank Sakser.

Premislite dobro, komu boste vročili denar za poslati v stari kraj ali pa za vožnje listke.

Sedaj živimo v času negotovosti in zlorabe, vsak skuša postati hitro bogat, ne glede na svojega bližnjega. Razni agentje in zakotni bankirji rastejo povsod, kakor gobe po dežju.

V teh časih se stavijo v denarnem prometu nepričakovane zapreke starim izkušenim in premožnim tvrdkam; kako bo pa malim neizkušenim začetnikom mogoče izpolniti svoje neutemeljene obljube, je veliko vprašanje.

Naše denarne pošiljatve se zadnji čas primeroma sedanjim razmeram v Evropi dovolj hitro in zanesljivo izplačujejo.

300 kron	$2.40	1,000 kron	$ 7.70
400 kron	$3.20	5,000 kron	$38.50
500 kron	$4.00	10,000 kron	$75.00

Označene cene so veljavne do dne, ko se nadomestijo z drugimi.

Denar nam poslati je najbolje po Domestic Postal Money Order ali pa po New York Bank Draft.

TVRDKA FRANK SAKSER,
Ustanovljena leta 1888.

"GLAS NARODA"
SLOVENIAN DAILY
Owned and Published by
PROSVETA PUBLISHING COMPANY
(a corporation)
FRANK SAKER, President LOUIS BENEDIK, Treasurer
Place of Business of the Corporation and Addresses of Above Officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
"Glas Naroda" izhaja vsak dan izvzemši nedelj in praznikov.
Za cele leto vnaprej za Ameriko in Kanado $6.00 — Za pol leta $3.00 — Za tri mesece $1.50 — Za en mesec $1.00 — Za New York celo leto $6.00 — Za inozemstvo celo leto $7.00
GLAS NARODA
(Voice of the People)
Published every except Sundays and holidays
Subscription yearly $6.00
Advertisement on agreement
Dopisi brez podpisa in neobjavljeni se ne priobčujejo. Denar naj se blagovolí pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam takoj sporočijo bivališče naslovniki, da hitreje najdemo naslovnika.
GLAS NARODA
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N.Y.
Telephone: Cortlandt 8970

Z resnico na dan.

Vsa znamenja kažejo, da bo dežela končno izvedela za dejstva, katera je bila tako hirto pripravljena ignorirati, ko so špisarji z belimi ovratniki "zlomili" stavko železničarjev na nekaterih potniških vlakih.

Vsaki dan postaja bolj jasno, da je bila takozvana nepostavna železničarska stavka le bolj živahen simptom globokega in vsestranskega nezadovljstva, ki se je polastil vseh železničarjev in ki je tem bolj nevarno, ker je le polagamo naraščalo ter se širilo v vrstah železničarjev.

Če manjka železnicam delavcev, potem je najti za to le dva pojasnila. Prvo je "molčeča stavka". Drugo pa je, da zapuščajo železničarji svoje službe er hodijo v druge posle, ki jim nudijo več zaslužka in napredka.

To razpoloženje ni prav nič zmanjšano vsled splošneganerazumevanja plač, katere se plačuje železniškim uslužbencem. Železničarje se v splošnem smatra za "aristokrate med delavci" in to radi Adamson postave, radi Lane mezdne komisije i.t.d.

Obširen pogled celega polja železniškega dela pa nam nudi povsem drugačno sliko. Številni delavci, posebno pa oni izven bratovščin, se ne valjajo v razkošju ter se tudi nikdar niso.

Nadaljni vir nezadovoljstva leži v upanju na novo ureditev mezdnega vprašanja, kojega rešitev se obeta že od avgusta meseca preteklega leta naprej.

Pri naprtenju krivde za sedanjo transportacijsko krizo je treba priznati, da so pokazali možje precejšno mero potrpežljivost in popustljivosti napram javnim činiteljem in uradnikom železnic, ki so zavlačevali razpravo glede uravnave plač skozi dolgih devet mesecev.

Delodajalci — in skozi pretežni čas je bila javnost, — morajo odgovoriti na več kot eno vprašanje.

Sedaj, ko je prišla cela mešanica v roko Meddržavni trgovski komisiji, je upati, da bo dobila javnost več informacij glede dejanskih pogojev plač in zaposlenja.

Če unijski voditelji tajno podpihujejo "tiho stavko" ter "stavko na delu samem", potem je javnost upravičena vedeti to.

Če je bilo v zadnjem času opaziti nenavadno veliko število resignacij, namreč bona fide resignacij in če se železničarji odhajali v druge posle, ki nosijo več, potem ima javnost ravnotako pravico vedeti to.

Ker so prišli upravitelji železnic že na dan z izjavo, da niso v stanu obvladati položaj, je javnost tembolj upravičena vedeti več kot ji je znano dosedaj.

Prekinjenje redne transportacijske službe je jasen dokaz velikanske možne sile, katero ima v svojih rokah delo na železnicah. Prav nič ne koristi vtikati glavo v pesek kot dela noj vspričo tega očividnega dejstva.

Če uporabljajo železničarji to svojo silo na nepravilen način, potem je ne more premagati nobena druga stvar z izjemo dobro informiranega javnega mnenja.

Osnova dolžnost Meddržavne trgovske komisije je seznanjati javnost z dejanskimi vprašanji ter dejstvi, ki pridejo pri tem vpoštev.

Koliko je na tem resnice?

ITALJANSKI LIST POROČA O TAJNEM DOGOVORU MED AVSTRIJO IN SRBIJO. — BOROEVIČ JE BAJE VEDEL, DA BODO SRBI MIROVALI. - AVSTRIJA JE POSLALA VEČINO SVOJIH ČET S SRBSKE FRONTE PROTI ITALIJI.

Ljubljanski "Slovenski Narod" je objavil naslednji telegram z Reke:

"Vedetta d'Italia" priobčuje 4. maja senzacijonalen članek novinarja M. Druseovicha, ki dokazuje, baje na podlagi dodumentov in direktnih informacij, da je Srbija leta 1915 sklenila tajno pogodbo z bivšo avstro-ogrsko monarhijo.

Ko je bila v februarju leta 1915 Avstrija uverjena, da je vojna z Italijo neizogibna, se je približala Srbiji, da jo pridobi proti Italiji.

Sklenila se je tajna pogodba proti na sledeči podlagi:

Srbija se zaveže, da, da ne bo napadla Avstrije tako, da bi se ne mogel porabiti večji del avstro-ogrske vojske na italjanski fronti.

Avstro-Ogrska garantira s svoje strani Srbiji nedotakljivost njenih mej brez ozira na končni izid vojne, se zaveže, da ji pripusti pristanišče v Jadranskem morju in sklene žnjo ugodno trgovsko pogodbo za izvoz pridelkov posebno pa živine.

To se je zgodilo koncem februarja ali pa v začetku marca 1915

Avstrija je nato umaknila večji del svojega vojaštva s srbske fronte tako, da je ostalo na celi fronti od Oršove do Adrije le 48,000 črnovojnikov, dočim je bilo preje na isti črti 250,000 vojakov.

Ko je Italija 25. maja napovedala Avstriji vojno, je bila presenečena.

Francija in Anglija sta ponovno prosili Srbijo, naj napade avstrijsko fronto, kar se ni zgodilo, ampak Srbi so šli raje v Albanijo.

Tedaj se je pojavil v Italiji prvi sum o srbski "izdaji".

Avstrija je med tem dosegla začasne uspehe na ruski fronti, kar je bilo vzrok, da ni hotela več priznati tajne pogodbe s Srbijo.

Ker Srbija ni hotela skleniti definitivnega miru z Avstrijo in Nemčijo, je vdrla združena vojska Avstrijcev in Nemcev v Srbijo in uničila srbsko vojsko. Nato govori o Svetozarju Boroeviču, ki je bil dobro informiran o tajni pogodbi in ki je prevzel poveljstvo na italjanski fronti še pred napovedjo vojne. Takrat je bilo poveljstvo soške vojske v Ljubljani. Boroevič je obiskal tedanjega deželnega glavarja dr. Šušteršiča, ki je bil neizmerno udan Habsburgovcem. Moža sta si takoj zaupala. Takrat je rekel dr. Šušteršič: "Prepričan sem, da je moja Ljubljana varna pred sovražnikom, dokler zapovedujete vi soški vojski". Boroevič je odgovoril: "Toliko večje je moje zaupanje, ker se nam s strani Srbov ni treba ničesar bati". Na Šušteršičevo začudenje je pristavil Boroevič: "S Srbijo smo mi sklenili tajno pogodbo. Srbi so zmagali, ker so si zagotovili svoje meje in važne koristi. Mi s svoje strani pa imamo neprecenljivo korist ker lahko porabimo čete iz srbske fronte na italjanski fronti".

Dopisi

New York, N. Y.

Slovensko pevsko društvo "Slavec" priredi dne 29. maja v Srbskem Domu, 443 West 22nd St., zabavo s sodelovanjem vseh slovenskih, hrvaških in srbskih društev. Program je obširen in skrbno izbran. Nastopili bodo kvarteti, dueti in soloti. Ker je "Slavec" v naši naselbini najagilnejše pevsko društvo, je upati, da se bo njegove prireditve vdeležila pretežna večina greaternewyorških Jugoslovanov. Natančen program bo objavljen kasneje.

Girard, Ohio.

Delavski položaj v tukajšnji okolici je jako slab. Tovarne delajo le po 2 ali 3 dni na teden, nekateri pa delamo 5 dni v tednu po 5 ur šiht. Pa naj še kdo reče, da nismo zmagali! V štrajku se je zahtevalo 8 ur dela, danes pa delamo samo 5 ur. Družbe so sporočile, da ako se ne izboljša železniška situacija, da nam še delati ne bo treba, ampak samo v fabriko bomo šli po mezdo. (Jaz bi bil pa bolj vesel, da mi kar domov prinesejo solde.)

Delovanja na društvenem polju ne morem zaznamovati. Vse je kar tiho. Skoraj bomo pričeli omahovati. Starejši si pomagajo v domovino, mladine ni, zato je sedaj edina rešitev naših organizacij, da se združimo.

Ker vse drugo bolj počasi gre, je pa tem bolj aktiven naš Narodni Dom. Pripravljamo se na glavno zborovanje, ki se bo vršilo 30. in 31. maja. Bratje delničarji, prihitite vsi na ta dan! Od vas je odvisno, kaka bodo pravila za prihodnja 3 leta. Ne pozabite na ta dan! Ako se boste vdeležili, bo to vam samim sebi v korist, ako pa ostanete doma, je to znak, da vam je vseeno, kako se bo korporacija vodila še v bodoče.

Nadalje naznanjam, da se ne more zapisnik seje meseca aprila izvršiti. Mi smo sklenili, da bo 31. maja zvečer prirejen ples v korist Doma. Ples se pa ne bo vršil. Delavski položaj je jako slab. Delavec je prizadet na vseh stvareh; zato mora gledati na svoj obstoj. Posebno v tukajšnjem kraju smo jako prizadeti glede stavke železničarjev. 31. maj se bo praznoval kot spomin mrtvih, ki so padli za svobodo Amerike. Ameriška mati se spominja svojih sinov, ki so padli na bojnih poljanah, zato se mi zdi neumestno, da bi rajali in plesali ta dan, ko imamo več drugih dni na razpolago. Obenem bo prihodnjič tudi boljši položaj delavcev. 31. maj proslavimo tudi mi s tem, da vihrajo zastave na poldrogih v spomin onim, ki so padli v ameriških vojskah. Slovenska mati, tvoji sinovi ležijo pokopani na vseh štirih straneh sveta, njih trupla trohnijo na vseh straneh stare Evrope. Spominjajmo se jih na ta dan s solzami in upi, da ne bo njih kri prelita zastonj, temveč za pravo svobodo in demokracijo zemlje slovenske in celega sveta.

Vsem rojakom lep pozdrav, delničarjem in delničarkam pa kličem: na veselo svidenje 30. maja ob 9. uri dopoldne v Slov. Domu na Stop 14 v Girardu!

Frank Kramar.

Rojaki!

Vaša stara domovina je trpela mnogo trpela v svetovni vojni, v času, ko je smrt obhajala svoje gostije, ko so bili očetje ob splošni mobilizaciji leta 1914. mahoma odtrgani od svojih družin, sinovi od svojih starišev. Mnogo so trpeli vaši rojaki v strelnih jarkih, v mrazu, pomanjkanju in smrtni nevarnosti — mnogo so trpele vaše rojakinje, kajti živeti so morale ob majhni podpori, prenašati so morale pomanjkanje — deca je stradala — vse pa je poleg tega noč in dan morila skrb za svoje drage na bojnem polju.

Padale so žrtve moderne vojne, katero je izzval mogočni imperijalizem — vsa Evropa je bila kot mogočen plamen, ki je uničil vse, kar je dosegel. Evropa je izgubila čut človekoljubja in do bližnjega — postala je dom smrti in bede.

Nepopisno je gorje, katero je zadala svetovna vojna tudi slovenskemu narodu, in to gorje prenaša ljudstvo tudi danes, ko je potihnil bojni hrušč — kot posledice vojne.

Leto 1918 je prineslo slovenskemu narodu velezgodovinske dogodke. Podrlo se je mogočno, starodavno avstrijsko cesarstvo in iz njega razvalin je vzklila nova država — Jugoslavija.

Iz krvi jugoslovanskih narodov, ki so bili narodno zatirani pod staro Avstrijo in za katero so se morali bojevati, je vzrastla ta država. Ta zgodovinska doba je prinesla slovenskemu narodu mir, katerega je tako težko pričakoval — videl pa je tudi, da je gospodarsko in socialno uničen.

Vojaki so prihajali iz bojne črte domov — duševno in telesno strti — in začeli so novo trpljenje, ki je bilo izraženo v notranji boli — skrb za ostanek. Polagoma je prehajal slovenski narod k plodonosnemu delu mirnega časa trpi pa pri tem največjo revščino in pomanjkanje.

V delokrogu ljudske oskrbe pa ne smemo pozabiti onih, ki so žrtvovali za svojo domovino na bojnem polju najdražje — svoje zdravje. To so tisoči in tisoči naših invalidov.

Rojaki! Nemogoče je popisati gorje, katero morajo prenašati te žrtve moderne vojne. Brez rok, brez nog, pohabljeni, slepi. Ali si moremo misliti hujše trpljenje, kot je trpljenje človeka, ki je pohabljen, hujše trpljenje, kot je trpljenje slepca? Naši invalidi, rojaki, so vam živa slika grozovitosti svetovne vojne.

Po ulici stopa invalid — brez noge je. Njegovo obličje je bledo in poteze v obrazu pričajo o prestanem trpljenju. Vidite slepca, kakor mrtev je njegov obraz in njegove oči so kakor osteklenele. Tretji — sključen kakor starček, slaboten kot otrok, obraz izžet in bled. Tudi to je storila vojna — tudi ta je žrtev imperijalizma.

Beda in revščina vlada med slovenskim ljudstvom, a najbednejši izmed vseh pa so — invalidi. Kolikim izmed teh nesrečnežev je odvzeta možnost do vsakega zaslužka in izpostavljeni so milosti darov. Ljudstvo je izčrpano in ne more pomagati, državne naprave pa pri ogromni množini invalidov ne zadostujejo.

Slovenski Rdeči Križ v Ljubljani si je vsled bede, v kateri žive naši invalidi, stavil nalogo — oskrb za invalide in namerava v pomoč tem žrtvam svetovne vojne napraviti ustanovo. Ker pa je slovensko ljudstvo popolnoma izčeto in ker društvo nima toliko lastnega pruemoženja, se obrača Slovenski Rdeči Križ na vas, rojaki, da pomorete olajšati bedo našim invalidom. Obračamo se na vsakega posameznika, na vaša društva in vaše jednote in zveze s prošnjo, da napravite v ta namen zbirke.

Revščina, v kateri živi naš narod, ograža morálo, gospodarstvo in napredek. Invalidom pa, ki so žrtvovali za svojo domovino vse, pa stika beda v roko beraško palico kot plačilo za prestano trpljenje.

Rojaki! Domovina vaša apelira na vas, domovina vaša, rojaki vaši vas prosijo, da pomagate oteti tisoče in tisoče invalidov iz reke solzá, v katere globočine se pogrezajo kot žrtve neizprosnega imperijalizma in krutosti časov.

Slovenski Rdeči Križ računa pri napravi ustanove za bedne invalide na vašo pomoč in upa, da bo vsak po svoji moči skušal biti deležen pri tej človekoljubni akciji.

SLOVENSKI RDEČI KRIŽ,
Ljubljana, Jugoslavia.

Peter Zgaga

Osebna vest.

Slovenski župnik iz So. Bethlehema se je podal na kratek obisk k svoji družinici na Štajersko.

* * *

Listnica.

M. P. Cleveland, Ohio. Vi me vprašujete, kaj pravzaprav pomeni beseda prohibišen.

To je jako težko povedati, toda poskušal bom vseeno. Prohibišen je po mojem mnenju postava, ki vas napravi žalostnega večer ter veselega in zdravega zjutraj, namesto da bi vas napravila veselega zvečer ter bolnega zjutraj.

* * *

Olivno olje stane sedaj petdeset centov kvart.

Sedaj si izdelovalci olivnega olja na vse načine prizadevajo doseči, da bi bilo izdelovanje olja prepovedano potom ustavnega amendementa.

Če bi se namreč to zgodilo, bi ga lahko prodajali po osemnajst dolarjev kvart.

* * *

Bratec, krinko iz obraza!
Kakšni so pa to vzroki,
kaj mu je spomin ugasnil,
da z novico o poroki
šest se tednov je zakasnil
vedno točni pater Skaza?

* * *

Neka dopisnica piše, da so možki veliko lepši kot so pa ženske.

Draga dopisnica, sporoči in povej mi, kje si me vendar videla, da si ustvarila tako sodbo o možkih?

* * *

Newyorški barberji zahtevajo en dolar za striženje las.

Če bi si dal Skaza ostriči svojo vest, bi gotovo prišel na kant.

* * *

Zakaj si pa kupil novo uro budilko?

Veš, moja žena gre ponavadi popoldne spat in zato potrebuje uro, da jo zbudi, da gre lahko zvečer pravočasno k počitku.

* * *

Po menju kapitalistov je tisti človek sto procenti Amerikanec, ki brez kikanja kupuje za tristo procentov dražje življenske potrebščine.

* * *

Čuden svet.

Amerika je poverila Angliji mandat nad Armenijo, nakar je Anglija takoj vzela Amerikancem vse oljnate koncesije v Armeniji.

* * *

Nepridiprav.

Mati: "Pepček, ali bi rad dobil majhnega bratca?" Pepček: "Oh, mama, kadar začnete tako govorti tia,krat že vselej vem, da ga bom res dobil!"

* * *

Če mlada gospodinja napravi iz šestih jaja kek, ji ostanejo lupine.

* * *

Lepa naša si rozina,
in junaška vedno bila,
sladke kaplje dedovina,
da bi vedno kik rodila.

* * *

Teci kaplja, kaplja teci
in v galonco se izgubi
Andersonu krepko reci:
Kranjec vedno mene ljubi!

Pariški časopis "Liberté"

zahteva z napetjem vseh sil veliko organizacijo zrakoplovstva za Francijo, češ, da se odloči prihodnja vojna v zraku. List zahteva tako ureditev trgovskih letal, da se v slučaju vojne lahko izpremene v vojna, in izurjenje zadostnega števila civilnih letalcev, ki bi v slučaju vojne takoj prvi dan lahko začeli z vojaško službo. List navaja, da je Velika Britanija dovolila 15 miljonov funtov šterlingov (normalno 75 miljonov dolarjev) za zrakoplovstvo, od česar odpadeta 2 miljona funtov šterlingov na civilno zrakoplovno službo. — Velika torej ni vera v večen mir, in tistim, ki so prepričevalno trdili, da je bila zadnja vojna res zadnja, ginejo lepi upi bolj in bolj. Naravno, če se ne odstranijo vzroki vojn, se ne morejo preprečiti vojne.

Jugoslovanska Katol. Jednota
Ustanovljena l. 1898 — Inkorporirana l. 1900
GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni Uradniki.
Predsednik: MIHAEL ROVANŠEK, Box 251, Conemaugh, Pa.
Podpredsed.: LOUIS BALANT, Box 106, Pear Avenue, Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minnesota.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minnesota.
Blagajnik nezipłačanih smrtnin: LOUIS COSTELLO, Salida, Colo.

Vrhovni Zdravnik.
Dr. JOS. V. GRAHEK, 843 E. Ohio Street, N. S., Pittsburgh, Pa.

Nadorniki.
JOHN GOUŽE, Ely, Minnesota.
ANTHONY MOTZ, 9641 Avenue M. So. Chicago, Ill.
IVAN VAROGA, 5126 Natrona Alley, Pittsburgh, Pa.

Porotniki.
GREGOR J. PORENTA, Box 176, Bl. Diamond, Wash.
LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minnesota.
JOHN RUPNIK, S. R. Box 24, Export, Pa.

Pravni Odbor.
JOHN PLAUTZ Jr., 432-7th Avē., Calumet, Mich.
JOHN MOVERN, 624-2nd Ave., Duluth, Minnesota.
MATT. POGORELC, 7 W. Madison St., Chicago, Ill.

Združevalni Odbor.
RUDOLF PERDAN, 6026 St. Clair Avenue, Cleveland, Ohio.
FRANK ŠKRABEC, 4564 Washington St., Denver, Colo.
GREGOR HREŠČAK, 407 — 8th Ave., Johnstown, Pa.
Jednotino glasilo: "GLAS NARODA"

Vse stvari tikajoče se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljatev naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošiljajo na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in sploh vsa zdravniška spričevala se naj pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom za obilen pristop. Jednota posluje po "National Fraternal Congress" lestvici. V blagajni ima okrog $300,000. (tristotisoč dolarjev). Bolniških podpor, odškodnin, in posmrtnin je izplačala že nad poldrugi miljon dolarjev. Jednota šteje okrog 8 tisoč rednih članov(ice) in okrog 3 tisoč otrok v Mladinskem oddelku. Društva Jednote se nahajajo po raznih slovenskih naselbinah. Tam, kjer jih še ni, priporočamo vstanovitev novih. Kdor želi postati član naj se zglasi pri tajniku bližnjega društva JSKJ. Za vstanovitev novih društev se pa obrnite na glavnega tajnika. Novo društvo se lahko vsanovi z 8 člani ali članicami.

MADŽARSKA SPREJEMA MIROVNO POGODBO

Edino upanje je Madžarske je Liga narodov ter odpravljenje krivic, katere omenjajo zavezniki.

Budimpešta, Madžarska, 21. maja. — Gospod Praznavski (pravi sin Arpada), ki zastopa madžarsko vlado, bo predložil v Parizu ministrskemu predsedniku Millerandu dve spomenici, kojih prva vsebuje resignacijo madžarske mirovne delegacije, druga pa izjavo madžarske vlade, v kateri se glasi, da sprejema Madžarska mirovne pogoje in da bo imenovala posebno mirovno komisijo, ki bo podpisala mirovno pogodbo. —

Pismo, v katerem se objavlja resignacijo mirovne delegacije in katero je spisal grof Apponyi, se končuje na naslednji način:

— Odločilna dejstva so razkosanje Ogrske in zanikanje ljudskega glasovanja. (Kje, na Slovaškem ali v Banatu, kjer je le par madžarsko-židovskih oderuhov?) Vsled tega ni pogodbo sprejemljiva in delegacija se ne smatra za pooblaščeno, da bi jo podpisala. Kljub temu pa se ne obotavljamo ugotoviti dejstvo, da otvarja zadnji odgovor zaveznikov pot odpravi gotovih krivic. (Sedaj zahtevajo zase pravice ter kriče, da se jim godi krivica potem ko so se več kot tisoč let valjali v nasilju in krivici ter kršili vse božje in človeške postave z ozirom na narode, ki so uživali dvomljivo srečo, da so živeli pod pokroviteljstvom tartarske krone sv. Štefana.)

Vladno pismo izjavlja, da se vlada zadovoljuje z obljubo zaveznikov da bodo imenovane takozvane mejne komisije, ki bodo zavarovale interese obmejnega prebivalstva.

— Konečno, — pravi vladno pismo, — pa je zadnje pismo zaveznikov približalo uro, ko bo Madžarska pripuščena na stališču enakosti v Ligo narodov pod pogojem, da bo lojalno izpolnila obveznosti, katere ji nalaga mirovna pogodba. V domnevi, da bodo obljube izpolnjene in da se bo odpravilo vse krivice, ne more Madžarska vlada nič drugega kot podpisati.

IRCI SE PRIPRAVLJAJO ZA SPREJEM DE VALERE.

London, Anglija, 21. maja. — Provizoričnemu predsedniku irske republike bo dovoljen povratek na Irsko, in ga ne bo nihče nadlegoval, če se bo mirno obnašal in ne bo začel nobenega trubla. Neko irsko društvo je dobilo od Valere pismo, v katerem pravi: — Predno se podam na zeleni otok, se bom vstavil nekaj dni v Londonu.

NEMČIJA BO POMAGALA BOLJŠEVIKOM.

Varšava, Poljska, 21. maja. — V vojaških krogih prevladuje prepričanje, da so sklenili nekateri nemški elementi pomagati boljševikom. Zadnja poročila se tičejo Gornje Šlezije, kjer so se koncentrirali na plebiscitnem ozemlju nemški vojaki. Tukajšnji listi poročajo, da je dospelo v Gornjo Šlezijo 4000 mož v posebnih vlakih. Nemci imajo baje v Šleziji nakopičenega veliko vojnega materijala.

DANCI V ŠLEZVIKU.

Pariz, Francija 21. maja. — Člani danske delegacije, ki je dospela semkaj v namenu, da zahteva internacijonalizacijo drugega okraja, kjer se bo vršilo ljudsko glasovanje v Šlezviku, so izjavili, da bo dansko prebivalstvo v tem okraju kaj kmalu izpostavljeno zatiranju od strani Nemcev. Pravijo, da so čuli, da se bodo zaveznške čete kmalu umaknile ter so dali izraza svojemu strahu, da bodo Nemci, ki imajo sezname imen vseh onih, ki so glasovali za Dansko, odredili maščevalne korake proti Dancem. Če ne drugega, bodo te ljudi obdačili tako, da ne bodo mogli živeti.

Največ vreden sistem.

Največ vreden "sistem" je dober živčni sistem. Vsak uspešen trgovec vam bo povedal, da ga ni uspeha brez dobrih živcev. Tudi, če se pririnete v prvo vrsto, ne smete počivati, ampak morate napeti vse sile, da ostanete tam. Trinerjev Ameriški Eliksir Grenkega Vina je velika pomoč vsakemu v boju za uspeh. Da zdrav tek, pomaga prebavi in ojači živce. Odpravi zaprtje, glavobole, nervoznost, nespečnost, utrujenost, potrtost, in nobene drugo zdravilo ne bo imelo takih uspehov kot jih je imel Trinerjev Ameriški Eliksir Grenkega Vina v zadnjih tridesetih letih. Na trg je prišel leta 1890 in sedaj zavzema prvo mesto. Nobeno drugo "grenko vino" ni boljše kot je Trinerjev Ameriški Eliksir. Poskušajte tudi Trinerjevo Angelica Grenko Toniko. Vaš prodajalec ali lekarnar ima obe te zdravili v zalogi. — Joseph Triner Company, 1333—1345 S. Ashland Ave., Chicago, Ill. (Adv.)

SLOVENKE, POZOR!

Iščem rojakinjo v svrho ženitve med 20 do 30 let staro. Tajnost zajamčena. Pišite na: Štefan Čas, 5909 Prosser Avenue, Cleveland, Ohio.

IMPORTIRANE BRINJEVE JAGODE
Vreča 130 funtov $13.—
MATH. PEZDIR
Box 772, City Hall Station
New York, N. Y.

Na posetih v Čehoslovaški.

Bratislava na Slovaškem.

Prej smo poznali to mesto pod imenom Požun, Nemci so mu rekli Pressburg, Madžari pa Pozsony. Zdaj se imenuje Bratislava. Mogoče mislite, da so si Čehi izmislili to lepo ime! Temu pa ni tako, kajti Bratislava je stala prej, predno je tu sem stopila kaka nemška ali madžarska noga. Letopisi poznajo že v 10. in 11. stoletju grad Breeisburg, kar je bila slovanska Bratislava in iz tega je nastal nemški Pressburg. Ako torej sedaj slovaški izdajalče Juriga (katoliški župnik) kriči Madžarom in nepoučenemu svetu, da je treba izgnati tujce (to je Čehe) in da ni treba priznati Bratislave, ampak da naj ostane stari Prešburk in Pozsony, je to samo dokaz politične zaslepljenosti in fanatične kratkovidnosti, ki se bo maščevala nad poštenim slovaškim narodom, ako bo imela uspeh. Toda to so le zadnji poskusi madžarske agitacije: staro lepo ime Bratislava je danes povsod uveljavljeno in ga tudi narod dobro pozna.

Na stari Požun sem imel par čudnih spominov. Ko smo bili leta 1915. internirani v Hainburgu ob Donavi, smo tam imeli vsak dan priliko videti tramvaj, ki je vozil tik ob našem taboru med Dunajem in Požunom. Ko so prišli leta 1917. nad Dunaj gladni časi, je bil "Pressburg" edino pribežališče Dunajčanov, ki so hodili tja kupovat živež, čemur so se seveda Madžari upirali. Ko smo se peljali iz sestradanega Dunaja na fronto, smo v Požunu planili v restavracijo in bi jo bili skoraj razbili, kajti za dve kroni si dobil še velik kos lepega belega peciva, ki bi ga bil na Dunaju zaman iskal. Nekaj mesecev nato sem se vozil tod mimo nazaj kot ranjen vojak. Visoko pod streho nekega vagona sem gledal to mesto ob Donavi in mislil na njegovo bodočnost; nisem si mislil, da bom par let nato gost — v čehoslovaški Bratislavi.

Bilo je že jutro, ko so nas sprevodniki budili v naših spalnih vagonih in oznanjali, da se bližamo Bratislavi. Naši tovariši, ki niso tako sladko spali kakor mi, so nam pravili, da smo šli navsezgodaj zjutraj mimo neke postaje, kjer je bil pripravljen sprejem, ker pa smo še spali, je pozdrav izostal. To je dokaz, kako je narod z zanimanjem spremljal našo pot po njegovi domovini. Pokrajina nam je kazala ono gričevje, ki se tu v lahnem valovanju razteza kot zapadna meja bivše Ogrske. Znano je, da Bratislavo Čehi niso dobili takoj po prevratu v svoje roke in da je bilo treba resnega nastopa. Madžari so dobro vedeli, kaj pomeni zanje izguba tega mesta. Zato so se dolgo upirali, dokler ni pariška konferenca izpregovorila svoje odločilne besede. Okolica mesta je po večini slovaška, je pa tudi nekaj popolnoma nemških vasi in nekaj takozvanih hrvatskih, to so skrajne severne naselbine onih Jugoslovanov, ki so se ustanovili ob tej poti ob času, ko je bila tu stalna zveza med severom in jugom. — Vlak obstoji na kolodvoru, peron je poln občinstva, tu so Sokoli, skavti, zastopniki uradov in narod. Godba igra čehoslovaško in našo himno, slede običajni govori in pozdravi in odhajamo med radostno množico na tramvaj, ki nas pelje v mesto. Bratislava je bila že prej kot središče trgovine ob Donavi zelo mešano obmejno mesto. Po madžarski statistiki je bilo seveda največ Madžarov. Mesto ima sedaj okoli 85,000 prebivalcev, med temi okoli 25,000 Čehoslovakov, istotoliko Madžarov in 30,000 Nemcev ter nekaj drugih narodnosti. Med Nemci in Madžari pa je mnogo Židov. Mestu se še pozna, da je bilo v madžarskih rokah, javni napisi in govorica na ulicah ti še priča v prejšnjih časih. Ustavili smo se v hotelu Karlton in tudi v hotelu so le neradi gledali slovanske goste — saj je bil Slovak in Slovan tem ljudem dolga leta najbolj prezirana stvar na svetu. V hotelu so bili poleg nas večinoma Židje, ki jim niso bile prav nič prijetne naše trobojnice na znakih. Toda njihovi krivi nosovi in madžarska ohlost niso bili nam prav nič prijetnejši. Tako nismo imeli drug drugemu kaj očitati in smo se kratkomalo ignorirali. Čutili smo dobro, kako jim je neprijetno ta prvi večji jugoslovanski poset v Bratislavi in oni so menda čutili v tem resnost novih časov. Zato so povešali nosove, mi pa smo se zadovoljno smejali in mislili na bodočnost Bratislave. Ni dvoma, da ima to mesto veliko bodočnost. Nova češkoslovaška republika sega tu do Donave. Ves industrijalni promet se bo iz severnih čeških in moravskih krajev obrnil na to stran in pojde po Donavi naprej. Kaj šele, ako bo od te skrajne južne prometne točke direktna proga v Jugoslavijo, ali celo — koridor: potem bo postala Bratislava prava posredovalna točka med severom in jugom. Bratislava je sedaj glavno mesto Slovaške. Dasi leži ob njenem skrajnem kotu, je vendar najprimernejše središče uradov, ker ima ugodno zvezo s Prago. Slovaški narod je prej le malo pritiskal na to mesto, saj mu je bilo to skoraj prepovedano: poraben je bil tu komaj za zadnjega delavca. Zato je rajše ostal doma na deželi, ali pa se je izselil v Ameriko, kajti manjkalo mu je šol, ki bi ga bile vzgajale tako, kakor so vzgajale naše šole. Kar je prišlo v mesto, se je hitro potujčilo in tako so bili Slovaki v mestu v veliki manjšini. In vendar je bil stari Požun ono mesto, iz katerega so prihajali prvi glasniki Slovanstva: Kollár, Šafařík (oba slovaška evangeljska duhovna) ter Palacký (Moravan, "oče češkega naroda"). Tu na evangeljski gimnaziji se je že v začetku 19. veka razvijal slovanski narodni duh: tu se je mladina navduševala za staro slovansko slavo. Tu sem so prihajali tudi jugoslovanski študenti in od tu se je začela prva vseslovanska propaganda. Bratislava stoji na starodavnih slovanskih tleh. Tu je bilo središče velikomoravske države, od tu je bila zveza v Panonijo, v državo kneza Koclja in v Karintijo. Sem gori sta prišla Ciril in Metod iz daljnega Soluna in od tu sta odšla preko naše zemlje v Rim. Ko je leta 906. propadla velikomoravska država, so se Madžari polastili teh krajev, od zapada pa so nanje pritiskali Nemci, ki so po Donavi iskali poti na iztok. Tako je bilo severno Slovanstvo ločeno od južnega. Madžari so zasedli ogrski nižino, toda v 1000 letih niso mogli popolnoma zatreti slovanskega rodu, ki se je obdržal ob zapadni ogrski meji; Medjimurci, Prekmurci, hrvatske vasi v smeri proti Bratislavi so ostanki prvih slovanskih naselnikov. Ko so na Češkem divjale husitske vojne, je seglo njih delovanje do teh krajev, in ko je po belogorski bitki padla težka habsburška roka na češki narod, so se umikali oni, ki niso hoteli zatajiti svoje vere in svojega naroda, v te kraje. Tako so tu nastale evangeljske naselbine. In iz potomcev teh preganjancev so izšli ob narodnem preporojenju v začetku preteklega stoletja prvi bojevniki slovanske narodne misli. Njih prvo vzgajališče je bil Požun — današnja Bratislava. Od tu so šli na visoke šole v Prago, tam so okrepili svoje sile in od tam je šla potem misel vstajenja na vse slovanske strani. Bratislava hrani torej v sebi zanimive spomine slovanskega prebujenja. Tudi one stare zgradbe še stoje. Toda ta njena notranja zgodovina je bila zakopana in pozabljena, kajti Bratislava je bila tudi v madžarski zgodovini važno mesto. Po bitki pri Mohaču so Turki zavzeli Ogrsko in od vsega takozvanega madžarskega kraljestva je ostal samo še slovaški del z glavnim mestom Bratislavo. Tu so se kronali ogrski kralji do leta 1848. Tu je bil zadnji ostanek Ogrske, ko so šli Turki leta 1683. na Dunaj. Tu je kraljevala Jelena, hči obglavljenega bana Zrinjskega. A to so bili vse madžarsko pobarvani dogodki na slovanskih tleh. Ko pa se je zatrti slovanski narod tu začel dvigati iz svojih grobov, takrat se je začel nasilni madžarski sistem in oznanjevalci novega evangelija so morali odtod pobegniti v Prago ter pričakovati čas, ko bodo narodu njegovo zemljo vrnili nazaj. Bilo je mnogo vere, a malo nade. Svetovna vojna je razkrila tudi ta najstarejši in najslavnejši slovanski grob.

Bratislava, kakršna se je vrnila med slovanska mesta, je podobna bojišču, kjer je dolgo gospodaril sovražnik: povsod so sledovi njegove zmage. Toda Bratislava bo kmalu dobila drugo mlado lice: To bo eno najvažnejših naših slovanskih mest.

Po ulicah opazimo že tu in tam napise čeških bank, gospodarskih slovanskih društev itd. Tu in tam se zida, popravlja in prenareja. Mesto samo dela utis starega mesta s slavno preteklostjo. Sicer je lepo in čisto.

Bili smo povabljeni k ministru dr. Šrobárju. Šli smo iz hotela proti bregu Donave. Pred nami se je dvignil bel velikanski mramorni spomenik: na razigranem konju jaše v kraljevski obleki cesarica Marija Terezija, od vsake strani stoji madžarski magnat, spredaj je napis: sanguinem et vitam (to je kri in življenje). Tu so madžarski magnati obljubili žrtvovati vse za kraljico in so zato dobili svoj delež. Zato so ji postavili spomenik. Spomenik je res monumentalno delo; ob času prevrata se je srečno rešilo in je popolnoma nepoškodovano. Madžari baje ponujajo kompenzacijo, ako ga dobe nazaj. Kaj se bo ž njim zgodilo, še ni znano: ali bo ostal tu, ali pojde na Madžarsko. Kot umetniško delo, ki krasi trg in breg ob Donavi, bi bilo pač najboljše, da ostane na svojem mestu kot spomenik preteklosti.

Dr. Ivan Lah.

Simon Petlura, ukrajinski separatist.

Poroča Leon Pasvolsky.

Ime Simona Petlure je zopet prišlo v usta vseh ljudi po celem civiliziranem svetu — in v sedanjem slučaju v zvezi s poljsko invazijo v Ukrajino. Skozi preteklo leto in pol je bilo ime tega ukrajinskega voditelja več ali manj znano vsem onim, ki so se zanimali za zadeve iztočne Evrope in prav posebno za dežele, ki so preje predstavljale rusko cesarstvo. Ocene Petlure kot moža in voditelja pa so bile zelo različne med seboj po mnenju njegovih prijateljev in sovražnikov.

Simon Petrula ni niti tolovaj ali razbojnik, kot nam hočejo vtepsti v glavo nekateri njegovi sovražniki, a tudi ne državnik in voditelj prve veličine kot trdijo to tako zaupno in odločno nekateri njegovi prijatelji. On je človek več ali manj navadnih zmožnosti in sposobnosti, ki pa ima nenavadno množino energije in ki je prišel na površje predvsem vsled okliščin, ki so prevladovale. Kljub temu pa je zanimiva postava in uloga, katero je igral v Južni Rusiji izza sklenitve premirja, ni brez vsakega pomena. Prav posebno pa je zanimiva njegova karijera s stališča gibanja za regeneracijo Rusije, kateremu gibanju je napravil že dosti škode ter jo bo napravil še več, kot kažejo vsa znamenja.

Petlura je sedaj priznan voditelj ukrajinskih separatistov. Mogoče ni najbolj sposobni in tudi ne največji med voditelji te stranke v Ukrajini, ki skuša sedaj doseči neodvisnost Ukrajine ter popolno in trajno ločitev od Rusije, a brez vsakega dvoma je najbolj slikovit med temi voditelji. Dočim je bil njegov nastop v javnosti v gotovih ozirih tako nenaden kot dramatičen, sega vendar njegovo zanimanje ter njegova sovdeležba pri ukrajinskem nacijonalističnem gibanju številna leta nazaj, torej v čas pred izbruhom ruske revolucije in pred narastkom separatističnih teženj v Ukrajini, ki so se pojavile po državnem preobratu, povzročenem od boljševikov. Dejanski je bilo celo življenje Petlure posvečeno ukrajinskemu nacijonalističnemu gibanju v tej ali oni obliki. Njegovo aktivno sodelovanje pri tem gibanju sega nazaj v njegova šolska leta.

* * *

Včasih se govori o njem kot "generalu Petluri". On pa ni nikak vojak ter tudi nikdar ni bil. Ponižnega izvora je, sin nekega kočijaža ali izvoščeka, ki si je v času sinovega rojstva služil svoj borni kruh v južno-ruskem mestu Poltavi. Kot dečka so poslali Petluro v poltavsko "Burzo", to je nižjo duhovsko šolo. Njegova vzgoja je bila omenjena na seminar, sekundarno duhovsko šolo, v katere je dospel do višjega razreda ter bil nato izgnan radi revolucijonarnih delavnosti. Mladost Petlure je vsledtega potekla v šolah, kojih namen je bil pripraviti ga za duhovniški stan. Mesto tega pa je dovršil šolo ruske revolucije.

V tej dobi, namreč od leta 1890 do leta 1900 je zavzela revolucijonarna delavnost Petlure obliko nosilnih in odločilnih simpatij s kulturnim preporodom Ukrajine, kar je bila prepovedana ideja v onih dnevih, kajti ruska carska vlada je rajše sledila bedasti politiki, da prepoveduje rabo ukrajinskega jezika ter zaduši vsaki izraz ukrajinskega narodnega duha, ki je skušal najti izhod v kulturni misli. Boj za kulturno prostost Ukrajine je bil vsled tega del ruskega revolucijonarnega gibanja.

Poltava je bila v onem času zelo zanimivo revolucijonarno središče. Carska policija je rabila to mesto kot enega izmed krajev izgnanstva za radikalno navdahnejene dijake južno ruskih vseučilišč in prav posebno onih v Harkovu in Kijevvu. Dosti revolucijonarnega ozračja je bilo v Poltavi in ta duh je lahko našel svojo pot tudi skozi zidove krajevnih bogoslovnih šol ter napravil velik utis na dijake v teh šolah.

Petlura se je opajal v onih prvih šolskih dneh tako z ukrajinskimi nacijonalističnimi idejami kot z ruskimi revolucijonarnimi idejami. Obe skupni idej sta bili tesno spojeni med seboj. Po njegovem izbacnenju iz seminarja je vprizoril poskus, da nadaljuje svoje študije, a ob istem času se je definitivno pridružil revolucijonarnemu gibanju. Pripadal je krogu mož, ki so bili v onem času zelo mladi, ki pa so bili določeni, da igrajo ulogo državnikv v burnih zadevah sedanjih dni.

Leta 1902 je prilo do več kmečkih ustaj v gubernijah Poltava in Harkov in vzrok teh uporov se je razdelilo med kmete. Ta knjiga, koje naslov se je glasil "Strie Mitra", je pozivljala kmete, naj vstanejo proti svojim mojstrom, veleposestnikom ter se polaste zemlje Petlura je bil abej anonimni pisec teh uporne knjge, čeprav ni bilo dejstvo njegovega avtorstva nikdar definitivno ugotovljeno. Ustaja je bila zatrta s silo, a avtorja knjižice niso nikdar našli. Če je Petlura v resnici spisal to knjigo ali ne, dejstvo obstaja, da je tekom uporov nenadoma izginil.

* * *

Bila je Galacija, onstran avstrijske meje, kamor je pobegnil Petlura, ki je bil star takrat nekaj nad dvajset let. V onem času je bila Galacija bivališče številnih Malorusov, ki so bili prisiljeni pobegniti iz Ukrajine ali Male Rusije kot jo imenujejo Rusi. Med temi je ostal Petlura do ruske revolucije leta 1905, ob katerem času se je vrnil v Kijev.

Eden izmed dobičkov, katere je imela Ukrajina od kratkožive ruske revolucije leta 1905, je bil, da se je olajšalo spone, ki so vezale duševna prizadevanja in aspiracije ukrajinskega naroda. Vsaj za nekaj časa so bile odstranjene omejitve uporabe ukrajinskega jezika. Po svojem povratku v Kijev se je pridružil Petlura skupini, ki se je lotila izdajanja lista v ukrajinskem jeziku. Vsled zatiralne politike carske vlade, ki je bila uveljavljena po revoluciji s še večjo silo, pa je bilo Petlurl nemogoče ostati dolgo časa v Kijevu. Odšel je vsled tega v Petrograd.

V ruskem glavnem mestu je stopil Petlura v drugi štadij svoje karijere. V namenu, da se prežlvi, se je naučil knjigovodstvo ter dobil službo knjigovodje pri neki zavarovalni družbi. V svojem prostem času pa se je bavil z literarnim delom. Pozneje se je preselil v Moskvo, kjer je postal bolj še bolj aktiven na literarnem polju. Tekom cele te dobe je stal v ozkem stiku s socijalističnim gibanjem, kateremu se je pridružil v Kijevu tekom revolucije. Dobro so ga sprejeli v krogih radikalne inteligencije v obeh glavnih mestih in vdeležil se je izdajanja perijodičnega lista v ruskem jeziku, posvečenega problemom Ukrajine ali Male Rusije.

Ko se je pričela vojna, je dobil Petlura službo pri Zvezi Zemstev, veliki vse ruski organizaciji, ki je vršila pomožno delo na fronti. Služil je večinoma v Galiciji prav do časa revolucije in do pričetka razpada ruske fronte. Nato pa je pričel Petlura s pomočjo novoustanovljenih vojaških sovjetov in konečno potom armadnih kongresov postajati odlična figura v ukrajinskih zadevah.

* * *

Zanimivo je pripomniti, da ob onem času Petlura ni govoril o ukrajinskem separatizmu. Cela Rusija je bila tedaj prežeta z idejo bodoče vse-ruske federacije in o Ukrajini se je malokedaj drugače govorilo kot o odličnem članu bodoče federacije. Dočim pa je govoril Petlura besede fedaralizma, so bila njegova dejanja ona separatista, posvečena izključno ustvarjenju ukrajinske narodne armade. Po strmoglavljenju ruske provizorične vlade je postal Petlura odkrito zagovornik popolne in trajne ločitve.

V pričetku leta 1918 je bila Ukrajina izčiščena boljševikov največ s pomočjo Nemcev, ki so skoro popolnoma obvladovali vlado, imenovano Rada, ki je podpisala mirovno pogodbo v Brest-Litovsku. Kmalu nato je bila ta ukrajinska vlada strmoglavljena od nemških vojaških poveljnikov in na njena mesto je bila postavljena vlada hetmana Skoropadski-ja. Petlura je bil aretiran ter ostal v ječi skoro do konca Skoropajskijevega režima.

Proti koncu vojne je pričel postajati oprijem Nemcev na Ukrajino slabejši. Izkazalo se je, da je Skoropadski zelo slab politični voditelj.. Delal je zdražbo med narodom na tak način, da so ga vsi sovrali. Njegovi nemški gospodarji so ropali narod na desno in levo. Posledica tega je bila, da se je nahajala v jeseni leta 1918 cela Ukrajina v stanu upora. Kmetje so bili več kot pripravljeni na upor proti svojim zatiralcem. V tem vedno naraščajočem gibanju je videla skupina voditeljev svojo priliko. Ustvarjena je bila narodna ukrajinska zveza. Mogoče je, da so Nemci k iso že pričeli izgubljati potrpljenje s Skoropadski-jem, vdeležili na tajen način stvorjenja te zveze. Če bi mu tega ne zaukazali Nemci, bi bilo zelo težko pojasniti, kako je bilo mogoče pregovoriti hetmana, da izpusti Petlura na prosto, ki je takoj po svojem odpustu iz ječe postal eden izmed glavnih voditeljev Narodne ukrajinske zveze.

Voditelji Narodne ukrajinske zveze so ustanovili vlado, obstoječo iz direktorata štirih in važna člana tega sta bila slavni pisatelj Viničenko ter Simon Petlura. Bil je Petlura, ki je dobil nalogo naj, sestavi armado, ki naj bi nasprotovala hetmanu. Njegova armada ni bila velika ter je obstajala skoro izključno iz Galicijancev. V uporu proti Skoropodski-ju pa je bila cela dežela. Naloga direktorata je postala vsled tega lahka. Dne 21. decembra je stopil Petlura v Kijev na čelu svoje armade.

* * *

Iste sile, ki so spravile Petluro iz ječe ter ga postavile na stališče skoro absolutnega diktatorstva, pa so bile neprestano na delu, da dovedejo do njegovega padca.. Njegova vlada ni bila boljševiška, čeprav so njeni številni in važni člani simpatizirali z Moskvo. Dežela je bila v veliki zmešnjavi ter predstavljala vsled tega izvrstna tla za boljševiško propagando. Ta propaganda pa se je pričela ter šl naprej z vedno rastočo intenzivnostjo še pred zmagoslavnim vstopom Petlure v Kijev. Sovjetsko gibanje je naglo naraščalo. Petlura je skušal ustaviti to gibanje z napol boljševiškimi odredbami. Njegove tatike pa niso bile uspešne. gradba, katero je postavila Narodna ukrajinska zveza, je hitro pričela razpadati. Ko pa so prišle sorazmerno majhne sovjetske sile iz centralne Rusije v Ukrajino, so našle tla dobro pripravljena zanje. Petlura se ni mogel ustvljati njih navalu. Kmalu je bil pognan iz Kijeva in proti meji Galicije.

Nato so sledili meseci poletja 1919, tekom katerih je prostovoljska armada Denikina najprvo pognala boljševike iz Ukrajine ter bila nato sama pognan iz nje vspričo neodljivega navala rdečih armad. Tekom cele te dobe se Petlura praktično ni vdeležil bojev. Njegovo razmerje do Denikina je ostalo sovražno. Sedaj je namreč Petlura oster sovražnik vsega, kar je v zvezi z prerojenjem Rusije, to je zveze med Veliko Rusijo in Ukrajino. Pristaši Petlure pojasnjujejo njegov nastop s tem, da se je bal zopetnega ustanovljenja monarhije in iz tega izvirajoče reakcije in resnica je, da se je v številnih krogih domnevalo, da je to skriti cilj proti-boljševiškega gibanja v južni Rusiji. Stranska stvar je, če je imel prav v svojih domnevanjih ali ne, a nobenega dvoma ne more biti, da bi lahko Petlura v veliki meri upliva na gibanje, če bi hotel nastopiti na drugačen način.

Do gotove meje predstavlja Petlura s svojim gibanjem ukrajinsko demokracijo. On in njegovi sledilci so šli roka v roki z rusko demokracijo v njenem revolucijonarnem boju ter vsaj do istega obsega, do katerega je napravila ruska demokracija skupno stvar s kulturnimi aspiracijami ukrajinskega nacijonalizma. Če bi šli ti dve demokraciji skupaj v vsakem oziru ter bi hoteli Rusi priznati Ukrajincem upravičnost do njih lastnega narodnega življenja, bi lahko postal celi tek gibanja v južni Rusiji povsem drugačen. Sovražnik, proti kateremu se borita ruska in ukrajinska demokracija, je isti in tudi končni cilji obeh ni so daleč narazen. Gotovo je dosti skupnih tal za oba in dosti je tudi odvisno od njih sposobnosti, da zmagajo.

Petlura in njegovi sledilci pa so rajše igrali samotno ulogo separatizma. Pozabil so na zgodovino ruskega revolucijonarnega boja, njega cilje in aspiracije, njega sanje o veliki federacija, obstoječi iz prosto sodelujočih in kulturno avtonomnih delov. Ker so storili to, so neizmerno otežkočili boj, s katerim je zaposlena ruska demokracija. Preložili so na poznejši čas končno uresničenje velikih sanj ruske revolucije. Te sanje se bodo nekoč gotovo udejstvile, a koliko bo izgubljenega med tem časom!

S tem, da spravljajo v ospredje ideale separatizma, da pridigajo, — seveda iz potrebe, — evangelij narodnega sovraštva, vzbujajo Petlura in njegovi tovariši v separatizmu več sovraštva in spora ter več ogorčenja kot ga je kedaj povzročil carski režim v svojem blaznem in kriminalnem počenjanju, da zatre ukrajinski nacijonalizem ter onemogoči ukrajinsko kulturo. Ta nova sovraštva bosta mogla drago plačati naroda Rusije in Ukrajine.

Sedaj, ko koraka nazaj v Kijev za napredujočimi polki poljske republike, pripravlja Petlura trdo in ozko posteljo tako za sebe kot za svoje gibanje . Narod Ukrajine je tradicijonalen sovražnik Poljakov. Njegovo sovraštvo do Poljakov sega nazaj v čas, ko je Ukrajina skušal najti pribežališče v Veliki Rusiji izpod poljskega zatiranja. Šele pred kratkim se je Petlura ostro boril proti Poljski za posest iztočne Galicije. Ni znano, kakšno ceno bo moral sedaj plačati za pomoč Poljske. Pa naj bo pogojena cena taka ali taka, nepojmljivo je, da bi narod Ukrajine kedaj pristal v izpolnitev obligacij, ki bi bile posledica invazije njih dežele od strani sovraženih Poljakov.

S svojim sedanjim nastopom je zasejal Petlura seme nadaljnih sovraštev in nadaljnega spora med narodi.

Povsem stranska stvar je izid sedanje kampanje Petlure. Komaj se mu kedaj posrečilo odtrgati od Rusije oni del, ki odpira ali pa zapira pot Rusije do Črnega morja. V analah ruske zgodovine pa bo to štirideset let stari knjigovodja in žurnalist, katerega je spravila usoda na stališče dejanskega diktatorja, najbrž zavzel svoje mesto poleg nadaljnega zagovornika ukrajinskega separatizma, ki je tudi skušal doseči svoj cilj s pomočjo tujih čet, namreč hetmana Mazeppe.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družini...

Bolečine v križu

so zelo pogosto vsled nerednih ledic. Tak simptom je največkrat prvo znamenje, ki vas opozarja na dejstvo, da ledice in mehur ne delata pravilno. Popravi ju. Rabi

Severa's Kidney and Liver Remedy

(Severovo Zdravilo za ledice), ki je priporočljivo kadarkoli potrebujejo ledice ali mehur tonike. Vzemite ga proti vnetju mehurja in ledic, neodhajanju vode, proti odtekanju goste urine, bolečinam pri uriniranju, otečenim nogam, kar prihaja vsled nerednosti ledic. Cene 75 centov in $1.25 ter 5c in 5c davka. Naprodaj v vseh lekarnah.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

SANTAL CAPSULES MIDY

Ozdravi katar mehurja in odstrani vse v 24 urah.
Vsaka pilula nosi ime MIDY
Varujte se ponaredb.
Na prodaj v vseh lekarnah

KILO je ozdravil

Ko sem pred par leti vzdigoval težak zaboj, sem jako počil. Zdravniki so mi rekli, da je moje edino upanje operacija. Pasovi se niso dobro obnesli. Konečno sem pa dobil nekaj, kar me je hitro in popolnoma ozdravelo. Minila so leta in kila se ni nikdar povrnila, čeravno opravljam težko delo kot mizar. Nisem bil operiran nisem izgubil časa, nisem imel sitnosti. Jaz nimam ničesar naprodaj toda vam natančno povem, kako se lahko sezdravite brez operacije, če pišete meni, Evgeni M. Pullenu, mizarju, 299 F. Marcellus Avenue, Mannasqua, N. J. Najboljše je, da izrežete to vest ter jo pokažete drugim, ki so počeni. Ohranili boste življenje, ali pa že vsaj zavstavili nesrečno kilo ter skrb in strah pred operacijo.

Dr. Koler

SLOVENSKI ZDRAVNIK

638 Penn Ave. Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, specijalist v Pittsburghu, ki ima 28-letno prakso v zdravljenju vseh moških bolezni.

Zastrupljenje krvi zdravi z glasovitem 606, ki ga je izumel dr. prof. Erlich. Če imate mozolje ali mehurčke po telesu v grlu, izpadanje las, bolečine v kosteh, pridite in izčistil vam bom kri. Ne čakajte, ker ta bolezen se naleze.

Vse moške bolezni zdravim po okrajšani metodi. Kakor hitro opazite da vam prenehuje zdravje, ne čakajte, temveč pridite in jaz vam ga bom zopet povrnil.

Hydrosele ali vodno kilo ozdravim v 36. urah in sicer brez operacije.

Bolezni mehurja, ki povzročajo bolelne v križu in hrbtu in včasih tudi pri puščanju vode, ozdravim s gotovostjo.

Revmatizem, trganje, bolečine o tekline, srbečice, škrofle in druge kožne bolezni, ki nastanejo vsled nečiste krvi, ozdravim v kratkem času ni potrebno ležati.

Uradne ure: vsak dan od 8. ure zjutraj do 8. zvečer; v petkih od 8. zjutraj do 5. popoldne; ob nedeljah od zjutraj do 2. popoldne.

HITRA POMOČ

Oslabelost vsled pretežkega dela, izčelanost, okorneli sklepi in mišice, slaboten hrbet, pretegnjenje iz izpahnenje, temu ja lehko hitro odpomoči s takojšnjo uporabo

PAIN-EXPELLERJA

"Prijatelja v potrebi"

Družine, ki so enkrat spoznale njegovo zdravilno moč, ne bodo več brez njega. Samo en Pain-Expeller je, in v vaše varstvo je opremljen z našo tvorniško znamko

SIDROM

Če nima zavoječek te tvorniške znamke, ni pristen in ga zavrnite. 35 in 70 centov v vseh lekarnah ali pa pri

F. AD. RICHTER & CO., 326-330 Broadway, New York

ANŽE PITOV
ALI
ZAVZETJE BASTILE.

Spisal Aleksander Dumas, st.

57 (Nadaljevanje.)

— Torej, — je rekel — to ni in ne more biti. Preidimo pa sedaj na drugo stvar, namreč na vas.

— Na mene? — je odvrnil Necker ter se smehljal. — Kaj morete povedati meni o meni samem?

— Kar sami prav tako dobro veste kot drugi. Da boste v teku treh dni zopet na svojem mestu in da boste Franciji tako despotično vladali kot boste želeli.

— Vi mislite? — je odvrnil Necker s smehljajem.

— In vi tudi, da niste v Bruselju?

— Dobro in rezultat? K nekemu rezultatu moramo priti.

— Čujte torej. Vi ste pri Francozih priljubljeni. Oboževali vas bodo. Kraljica je bila že dolgo sita tega, da ste priljubljeni in tudi kralj se bo naveličal oboževanja vas od strani nadoda. Oba bosta uganjala popularnost na vaše stroške in vi boste trpeli pri tem. To vam tudi ne bo všeč in postali boste nato pri narodu nepriljubljeni. Narod, moj dragi gospod Necker, je lačni lev, ki ljubi le roko, ki mu daje hrano in naj je ta roka ta ali ona. Nato boste zopet zapadli pozabljivosti.

— Jaz pozabljivosti? In kdo bi me spravil v pozabljivost?

— Dogodki.

— Pri moji častni besedi, vi govorite kot prorok.

— In moja nesreča je, da sem v resnici kos proroka.

— Čujmo torej, kaj se bo zgodilo?

— O, kar se bo zgodilo, ni težko napovedovati vnaprej, kajti kar se mora zgoditi, tiči v kali v Narodni skupščini. Ena stranka se bo dvignila, ki v tem trenutku spi ali ki pravzaprav čuje, a se skriva. Ta stranka ima za glavo princip in za orožje idejo.

— Razumem. Vi govorite o orleanski stranki?

— Ne, o tej bi rekel, da ima za glavo moža in za orožje priljubljenost pri narodu. Jaz govorim o stranki, koje ime ni bilo še imenovano: — o republikanski stranki.

— O republikanski stranki? Kaj pa vendar mislite?

— Torej ne vrjamete tega?

— Neumnost.

— Da, neumnost z žarečim žrelom, ki vas bo vse požrlo.

— Dobro, jaz postanem republikanec ter sem že.

— Republikanec iz Ženeve, popolnoma pravilno.

— Meni se zdi, da je republikanec republikanec.

— To je zmota, gospod baron. Naši republikanci ne bodo prav nič sliični republikancem drugih dežel. Naši republikanci bodo požrli najprvo predpravice, nato plemstvo in končno kraljestvo. Vi ostali boste odšli z našimi republikanci, a oni bodo dospeli do cilja brez vas, kajti vi ne boste hoteli iti tja, kamor bodo oni šli. Ne, gospod baron Necker, vi se motite, vi niste nikak republikanec.

— Ne, če stvar tako razumete, potem gotovo ne. Jaz ljubim kralja.

— In tudi jaz in celi svet ga ljubi v tem trenutku prav tako kot midva. Če bi rekel to, kar pravim, kakemu manj vzvišenemu duhu, kot je vaš, bi me ozmerjal. Vi pa lahko vrjamete v to, gospod baron Necker.

— To bi v resnici tudi storil, če bi imela stvar le količkaj vrjetnosti, a tako....

— Ali poznate tajne družbe?

— Čul sem govoriti o njih.

— Ali verujete vanje?

— Jaz vernjem v njih obstoj, a ne v njih splošnost.

— Ali ste član te ali one?

— Ne.

— Dobro, gospod minister, jaz sem in ne le ene, temveč vseh. Gospod minister, pazite se dobro, to je velikanska mreža, ki opleta vse prestole. To je nevidno bodalce, ki ogroža vse monarhije. Nekako tri milijone bratov nas je, ki so razpršeni po vseh deželah in v vseh slojih družbe. Mi imamo prijatelje v narodu, med meščani, pri plemstvu, med princi, in celo med vladajočimi knezi. Pazite se, gospod baron Necker, kajti princ, pred katerim se mogoče priznavate nasprotnikom tajnih družb, je mogoče njih zaveznik, — torej pazite te. Sluga ali lakaj, ki se pred vami klanja, je mogoče zaveznik. Vaše življenje je njihovo, tudi premoženje in celo čast sama. Vse to pripada neki nevidni moči, proti kateri se ne morete boriti, ker je ne poznate, dočim vas ona lahko uniči, ker ste ji znani. Dobro torej, ti trije milijoni ljudi, ki so že ustvarili ameriško republiko, skušajo sedaj ustanoviti francosko in pozneje evropsko republiko.

— Vaša republika Združenih držav me prav nič ne straši ter rad sprejemam ta program.

— Da, a med Ameriko in nami zija prepad. Amerika je nova dežela brez predsodkov, brez privilegijev in brez kraljestva. Ona ima rodovitna tla, deviške gozdove ter leži med morjem in pragozdom, izmed katerih dveh nudi morje izhod za trgovino, pragozd pa vir dobave za prebivalstvo dočim ima Francija.... Le poglejte, kaj vse je treba v Franciji porušiti, da bo Francija slična Ameriki.

— O, kam hočete priti?

— Jaz hočem priti tjakaj, kamor gremo na nesrečo. Hočem pa stremiti za tem, da pridemo tjakaj brez silnih stresljajev, in sicer s tem, da bom postavil kralja na čelo gibanja kot ščit.

— Kot ščit? — je odvrnil Necker ter se nasmehnil. — Vi ne poznate kralja, če mislite, da bo hotel igrati tako ulogo.

— O vendar, jaz ga poznam. Moj Bog, jaz dobro vem, da je to mož kot sem jih videl na tisoče na čelu majhnih okrajev v Ameriki, pogumen človek, brez veličanstva, brez odpora, brez stvareče sile... Kaj pa hočete? In če bi bilo le s pomočjo posvečenega naslova, katerega nosi, je še vedno jez proti ljudem, o katerih sem ravnokor govoril in če je ta jez še tako slab, ga ima človek rajše kot nič.

— Spominjam se, kako sem v svojih bojih z divjimi plemeni Severne Amerike preživel po cele noči za šopom bičevja. Sovražnik je bil na drugi strani reke ter streljal na nas. Bičevje nudi malo varstva, a vendar vam priznavam, gospod baron, da je moje srce mirnejše utripalo za bičevjem, katerega prebije kroglja kot papir kot pa bi utripalo nap rostem polju. Dobro torej, kralj je moje bičevje. On mi dovoli videti sovražnika ter zabranjuje slednjemu, da vidi mene. Vsled tega sem republikanec v New Yorku ali Philadelphiji, rojalist v Franciji. Tam se je imenoval naš diktaotr Washington. Tukaj pa sam Bog ve, kako se bo imenoval: bodalce ali krvniški oder.

— Vi vidite stvari vse preveč krvavo, doktor.

— Gospod baron, če bi bili danes na Greve, bi se ozirali na stvari prav tako kot se ozram jaz.

— Da, to je res. Kot sem čul, so se vršili tam poboji.

— Lepa stvar je narod, če je lep.... O, človeški viharji, — je vzkliknil Gilbert, kako daleč, kako daleč puščate za seboj viharje neba!

(Dalje prihodnjič.)

POZDRAV.

Pred odhodom v staro domovino spodaj podpisana pošiljava še enkrat prisrčne pozdrave vsem prijateljem v Sugarite, N. Mex., posebno pa tistim, ki so naju spremili na kolodvor v Raton; pozdravljava oziroma se zahvaljujeva družini Franka Brajda in njegovim sosedom v Pueblo, Col., ki so naju, ko sva jih med potjo obiskala, postregli z najboljšo vinsko kapljico, kar jo je v tem času za dobiti. Pozdravljava tudi družino Testen v Radley, Kansas, in mojega brata Jos. Dvorška v Croweburgu, Kansas. Na svidenje onkraj oceana! Odplujeva 22. maja s parnikom Holland-America črte. — John Dvoršek, Louis Rozman.

ROJAKI IN ROJAKINJE!

Slika vam kaže mojo pobeglo ženo, ki je zapustila dom z dvema ptičkoma ter z mojim 13 mesecev starim otrokom. Eden izmed njenih spremljevalcev je John Krejščak, visoke postave, doma pri Severu, Hrušje pri Postojni. Drugi moški je bolj majhne postave, temne polti ter ima male črne brke, piše se Matija Obreza, doma iz Cirknice. Cenjene rojake in prosim torej, da ako kdo ve, kje se pobegli nahajajo, naj mi nemudoma sporoči, za kar se že vnaprej zahvaljujem in dobi nagrado $20.00. Kje se nahaja ona, hočem zvedeti zato, ker zahtevam otroka in tudi, da se najina poroka razveljavi in se končajo vse vezi med nama.

Louis Trebevšek,
14605 Darwin Ave., Cleveland, O.
(22-26—5)

†

NAZNANILO IN ZAHVALA.

S potrtim in žalostnim srcem naznanjam sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno novico, da je za vedno v Gospodu zaspal po dolgi in mučni bolezni dne 4. maja

ANTON TRHLEN

v starosti 66 let. Rojen je bil pri Sv. Gregorju pri Ribnici. V Ameriki je bival 29 let, od teh 20 let v Massillonu, Ohio, zadnja 4 leta pa v Clevelandu, Ohio, kjer je tudi izdihnil svojo dušo. Ker si je pa želel biti pokopan v Massillonu, Ohio, smo njegovo truplo prepeljali 7. maja v omenjeno mesto in ga izročili materi zemlji na katoliškem pokopališču sv. Jožefa.

Tem potom se zahvaljujem vsem, ki so bili nam in njemu v pomoč in tolažbo. Zahvalimo se za krasne vence, ki so mu jih darovali, Dominiku Tehlen, družini Frkulj, Mariji Novak, družini Turk, Johani Pintar, družini Peterlin, družini Novak, ki so dali za njega za sv. maše, nadalje gospej Žele, ki nam je bila v pomoč in tolažbo, ter vsem drugim, ki so nam kakorkoli pomagali sin nas tolažili. Še enkrat lepa hvala vsem!

Žalujoči ostali:
Jedert Tehlen, soproga.
Marija Gregorčič, Angela Mestnik, Karolina Laušin, Pavlina Levstik in **Josipina Levstik**, hčere.
Rudolf in **Tone**, sinova.
V stari domovini:
en brat in ena sestra.

Počivaj v miru, nepozabljeni mož in oče, naj ti sveti večna luč in lahka naj ti bo ameriška zemlja!

Mrs. Angela Mestnik, hči.
1921 Kent St., Massillon, Ohio.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZEDINJENIH DRŽAVAH.

Cosulich črta

Direktno potovanje v Dubrovnik (Gravosa) in Trst.

ARGENTINA ..... 5. Junija
SUSQUEHANNA ..... 12. Junija
PRES. WILSON ..... 8. Julija

Potom listkov, izdanih za vse kraje v Jugoslaviji in Srbiji

Razkošne ugodnosti prvega, drugega in tretjega razreda

Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno vino.

PHELPS BROTHERS & CO.
Passenger Department
4 West Street New York

Kje se nahajata FRANCE HROVAT in JOŽE BERGANT. Iz stare domovine smo potovali skupaj s parnikom 'Belvedere' in na naselniškem otoku so nas razločili, da zdaj ne vemo drug za drugega. Me zelo skrbi zanju. Mislil sem, da ju bom tukaj našel, pa ju ni. Zglasita naj se Johnu Hrovat, Box 166, Maynard, Ohio.
(22-24—5)

Rad bi izvedel za naslov svojega prijatelja FRANCA BASKAR, doma iz Grgarja, Primorsko. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da mi ga javi, ali naj se pa sam oglasi na naslov: Joseph Černe, P. O. Steyer, Md. (22-24—5)

IŠČEM

Slovenko ali Hrvatico za kuhati v gozdu desetim fantom, bodisi z možem ali kaka vdova, čeprav ima enega ali dva otroka, na to se ne gleda. Plača $60 na mesec. Če katero veseli priti, ali mož z ženo, naj se pošljejo natančna pojasnila na: Louis Prebevšek, R. D. 3, Coudensport, Pa. (20-22—5)

Rada bi izvedela za naslov svoje prijateljice HELENE KALČIČ, omožene SHEGO. Pred 3. meseci se je nahajala v Barbertonu, Ohio, in sedaj mi je neznano, kje se nahaja.. Zatorej prosim cenjene rojake, ako kateri ve za nje naslov, da mi ga javi, ali pa če sama bere ta oglas, naj se sama javi svoji prijateljici: Mrs. Josie Škufca (rojena Kovač), R. D. 1, Edenburg, Pa. (20-21—5)

Začimbe, želišča in najraznovrstnejša
domača zdravila
katera priporoča msgr. Kneipp, imam vedno v zalogi.
Pišite po brezplačni cenik.
MATH. PEZDIR
P. O. Box 772, City Hall Station
NEW YORK CITY.

SUHO GROZDJE
importirano iz starega kraja
22 centov funt.
Boksa 50 funtov $11.00
Posebne cene na veliko.
BALKAN IMPORTING CO
51-53 Cherry Street
New York, N. Y.
Z naročilom pošljite $3. v naprej.

Zastopniki "Glas Naroda"

kateri so pooblaščeni pobirati naročnino za dnevnik "Glas Naroda". Vsak zastopnik izda potrdilo za svoto, katero je prejel in jih rojakom priporočamo.

Naročnina za "Glas Naroda" je: Za celo leto $5.00; za pol leta $3.00; za štiri mesece $2.00; za četrt leta $1.50.

San Francisco, Cal.:
Jacob Lovšin.
Denver, Colo.:
Louis Andolšek in Frank Škrabec.
Pueblo, Colo.:
Peter Culig, John Germ, Frank Janesh in A. Kochevar.
Salida, Colo.:
Louis Costello.
Somerset, Colo.:
Math. Kernelj.
Indianapolis, Ind.:
Alois Rudman.
Clinton, Ind.:
Lambert Bolskar.
Aurora, Ill.
J. Verbič, 635 Aurora Avenue.
Chicago, Ill.:
Joseph Bostič, Joseph Blish in Joseph Bevčič.
Joliet, Ill.
Frank Bambich, Frank Laurich in John Zalptel.
Mascoutah, Ill.:
Frank Augustin.
La Salle, Ill.
Matija Komp.
North Chicago, Ill.:
Anton Kobal in Math. Ogrin.
South Chicago, Ill.:
Frank Černe.
Springfield, Ill.:
Matija Barborič.
Waukegan, Ill.:
Frank Petkovšek.
Franklin, Kansas:
Frank Leskovic.
Frontenac, Kansas:
Rok Firm.
Kingo, Kansas:
Mike Pencil.
Kitzmiller, Md.:
Frank Vodopivec.
Chisholm, Minn.:
Frank Govžt in Jakob Petrich.
Calumet, Mich.:
M. F. Kobe in Pavel Schaltz.
Aurora, Minn.:
L. Perušek.
Eveleth, Minn.:
Louis Govše.
Gilert, Minn.:
L. Vesel.
Hibbing, Minn.:
Ivan Povše.
Virginia, Minn.:
Frank Hrovatich.
Ely, Minn.:
Frank Govže, Joseph J. Pesbel in Anton Poljanec
St. Louis, Mo.:
Mike Grabrian.
Great Falls, Montana:
Math. Urih.
Klein, Montana:
Gregor Zobec.
Gowanda, N. Y.:
Karl Sternša.
Little Falls, N. Y.:
Frank Masle.
Barberton, Ohio:
Frank Poje in Alb. Poljanec.
Collinwood, Ohio:
Math. Slapnik.
Cleveland, Ohio:
Frank Sakser, Charles Karlinger, in Jakob Resnik.
Lorain, Ohio:
Louis Balant, J. Kumše in M. Ostanek.
Niles, Ohio:
Frank Kogovšek.
Youngstown, Ohio:
Anton Kikelj.
Oregon City, Oregon:
M. Justin.
Alleghany, Pa.:
M. Klarich.
Ambridge, Pa.:
Frank Jakše.
Bessemer, Pa.:
Louis Hribar.
Broughton, Pa.:
Anton Ipavec.
Burdine, Pa.:
John Demšar.
Conemaugh, Pa.:
Ivan Pajk in Vid Rovanšek.
Claridge, Pa.:
Anton Jerina in Anton Kozoglov.
Dunlo, Pa.:
Anton Oshaben.
Export, Pa.:
Louis Supančič.
Forest City, Pa.:
Mat. Kamin.
Farrell, Pa.:
Anton Valenčič.
Greensburg, Pa.:
Frank Novak.
Imperial, Pa.:
Valentine Peternel.
Johnstown, Pa.:
Frank Garenja in John Polanc.
Luzerne, Pa.:
Anton Osolnik.
Manor, Pa.:
Frank Demšar.
Moon Run, Pa.:
Frank Maček in Frank Podmilšek.
Pittsburgh, Pa.:
U. Jakobich, Z. Jakshe, Mat. Klarich in I. Magister.
Ralphton, Pa.:
Martin Koroschetz.
Reading, Pa.:
J. Pezdirc.
Steelton, Pa.:
Anton Hren.
Turtle Creek, Pa.:
Frank Schifrer.
West Newton, Pa.:
Joseph Jovan.
White Valley, Pa.:
Jurij Previč.
Willock, Pa.:
J. Peternell.
Black Diamond, Wash.
G. J. Porenta.
Coketon, W. Va.:
Frank Kocian.
Thomas, W. Va.:
A. Korenchan.
Milwaukee, Wis.:
Adolf Mantel in Josip Tratnik.
Sheboygan, Wis.:
John Stampfel in H. Svetlin.
West Allis, Wis.:
Frank Skok.
Rock Springs, Wyo.:
Louis Taucher in A. Justin.

Zvedel bi rad za naslov FRANCA JUG, podomače Doberšek, doma iz Križeče vasi. Studenice pri Poljčanah, Štajersko. Pred vojno se je nahajal v Belgium, Wis. Ako kateri cenjenih čitateljev zna za njegov naslov, prosim, da mi ga nemudoma pošlje, za kar mu bom prav hvaležen; v slučaju pa, da on sam čita te vrstice, želim, da se mi takoj oglasi, kajti sporočiti mu imam nekaj zelo važnega iz starega kraja. — August Collander, 70—9th Avenue, New York, N. Y. (20-22—5)

Iščem svojega brata ANTONA KAUŠEK. Doma je iz Vrhpolja, pošta Št. Vid pri Zatični, Dolenjsko. Prosim cenjene rojake širom Amerike, ako kdo ve za njegov naslov, da mi ga pošlje, ali pa če to čita, naj se mi pa sam javi, ker mu imam veliko važnih stvari poročati. Ignacij Kaušek, Vrhpolje št. 6, pošta Št. Vid pri Zatični, Dolenjsko, Jugoslavia.

Iščem mojega brata ANTONA ŠTIH, doma iz Dobrepolja, vas Kompolje št. 71, Kranjsko. Rojaki v Colorado in Utah, ker sem slišal od nekega rojaka, da je umrl, vas prosim, ako je kateremu kaj znano, da mi blagovoli naznaniti, za kar bom zelo hvaležen. Če je še živ, naj se pa sam oglasi svojemu bratu: Joe Štih, P. O. Nilwood, Illinois.
(18-28—5)

BESEDNJAK

je najbolj potrebna knjiga pri učenju tujega jezika. Če želite pomnožiti svojo zalogo angleških besed si boste naročili najnovejši

ANGLESKO-SLOVENSKI BESEDNJAK

ki ga je sestavil dr. F. J. Kern.

Obsega 25,00 angleških besed s slovensko izgovarjavo in točnimi slovenskimi izrazi. Knjigo boste rabili celo življenje. Kupite jo za svoje otroke. Cena 5 dolarjev. Naročite na sledeči naslv

Dr. F. J. KERN
6202 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND, OHIO.

Naročilu priložite denar, ček ali Money Order. Iščemo zastopnike po naselbinah.

ROJAKI-BERITE

Naznanjam cenjenim rojakom širom Amerike, da sem povečal svojo slov. trgovino. Imam veliko zalogo najnovejših gramofonov Columbia slovenske plošče, slovite Pathe in Emerson v vseh jezikih. Velika izbera vsakovrstnih muzikaličnih inštrumentov, za godbe ali orkestre.

Kadar si kako društvo namerava kupiti bandero, zastavo, regalije, kape prekoramnice, uniforme, ne kupite prej nikjer, da tudi mene za cene vprašate. Stem si bodete prihranili dolarje. Moje blago je prve vrste in po zmernih cenah. En poskus in pripričani bodete. Cenike za gramofone, Columbia slovenske plošče ter društvene potrebščine pošljem takoj na zahtevo. Pišite še danes po cenik na:

VICTOR NAVINSHEK
331 GREEVE STREET CONEMAUGH, PA.

Kako je Avstrija intrigirala

Pod tem naslovom je izšla slavna knjiga našega rojaka

Dr. Josipa Goričar-ja in Lymen B. Stowe

PROF. HART na Harvard univerzi pravi: — To je ena najbolj značilnih knjig tega časa.

Ko je odšel predsednik Wilson prvič v Pariz je načelnik inteligenčnega departementa armade združenih držav zbral nekaj dokumentov, ki so se mu zdeli potrebni, da jih predsednik prečita, predno se sestane konferenca. Med temi dokumenti je bil rokopis te knjige.

Hon. Maurice Francis Egan, bivši ameriški poslanik na Danskem, je podal v "New York Times" svojo oceno o tej knjigi in pravi: — Ta knjiga jasno pokazuje vse intrige, zarote in diplomatične tajne procese, ki so vsilili absolutno nepripravljeni Evropi vojno.

Slovenic Publishing Company
82 Cortlandt Street New York City
STANE $3.00

DOCTOR LORENZ

EDINI SLOVENSKO GOVOREČI ZDRAVNIK ŠPECIJALIST MOŠKIH BOLEZNI
644 Penn Ave PITTSBURGH, PA.

Moja stroka je zdravljenje akutnih in kroničnih bolezni. Jaz sem že zdravim nad 23 let ter imam skušnje v vseh boleznih in ker znam slovensko, zato vas morem popolnoma razumeti in spoznati vašo belezen, da vas ozdravim in vrnem moč in zdravje. Skozi 23 let sem pridobil posebno skušnjo pri ozdravljenju moških bolezni. Zato me morete popolnoma zanesti na mene, moja skrb pa je, da vas popolnoma ozdravim. Ne odlašajte, ampak priditi čimpreje.

Jaz ozdravim zastrupljeno kri, mazulje in lise po telesu, bolezni v grlu, izpadanje las, bolečine v kostih, stare rane, živčne bolezni, oslabelost, bolezni v mehurju, ledcah, jetrah in želodcu, rmenico, revmatizem, katar, zlato žilo, naduha itd.

Uradne ure so: V pondeljek, sredah in petkih od 9. ure zjutraj do 8. popoldne. V torkih, četrtkih in sobotah od 9. ure zjutraj do 8. ure zvečer. Ob nedeljah pa do 2. ure popoldne.

PO POŠTI NE ZDRAVIM. PRIDETE OSEBNO. NE POZABITE IME IN NASLOV.

Dr. LORENZ 644 Penn Ave. PITTSBURGH, PA.

Nekateri drugi zdravniki rabijo tolmače, da vas razumejo. Jaz znam hrvatsko ker sem iz starega kraja, zato vas lažje zdravim, ker vas razumem.